

Huvudman

Stockholms kommun
kontaktcenter@stockholm.se

Beslut

Datum 2024-11-15

Dnr 2024:6390

Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av Fruängens skola, anpassad grundskola i Stockholms kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att senast den **31 mars 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning av frånvaro, förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling och anmälan kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Stockholms kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § skollagen och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Stockholms kommun ska vidta följande åtgärder

Utredning av frånvaro

1. Se till att en utredning om en elevs frånvaro inleds om en elev bedöms ha upprepad eller längre frånvaro. Detta gäller inte om en utredning är uppenbart obehövlig. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. (7 kap. 19 a § skollagen). Rektorn ska dokumentera de elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro samt när utredningar inletts och, i förekommande fall, slutförts för respektive elev under perioden den 15 november 2024 till och med den 31 mars 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

1. Se till att upprätta en plan mot kränkande behandling. Planen ska bland annat innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det

kommande året samt en redogörelse för hur tidigare planerade åtgärderna har genomförts. (6 kap. 8 § skollagen). Planen mot kränkande behandling ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder.

Anmälan kränkande behandling

1. Se till att all personal vid minst ett tillfälle före den 31 mars 2025 ges information om att anmälan ska göras till rektorn då personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten (6 kap. 10 § och 2 kap. 34 § skollagen). Huvudmannen ska skriftligt dokumentera när och hur informationen har lämnats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Huvudmannen ska även inkomma med antalet kränkingsanmälningar som gjorts under samma period.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser forum för samråd med eleverna och ordningsregler.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:6390) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2024 inlett en tillsyn av Fruängens skola, anpassad grundskola i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fruängens skola, anpassad grundskola följer gällande bestämmelser om utredning av frånvaro, förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling, anmälan kränkande behandling, forum för samråd med elever och ordningsregler.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och lektionsobservationer den 23 oktober 2024. Det genomfördes även intervju med rektorn den 25 oktober 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans plan mot kränkande behandling och skolans ordningsregler. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utredning av frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att det finns elever med upprepad eller längre frånvaro på skolan. Av intervju med lärare framgår att tre elever har upprepad eller längre frånvaro. Det gäller en elev i årskurs 7, en elev i årskurs 8 och en elev i årskurs 9.

Av intervjun med rektorn framgår att frånvaroutredning har genomförts gällande eleven som går i årskurs 7 och eleven har ett åtgärdsprogram. Av den dokumentation som rektorn lämnat till Skolinspektionen gällande elevens frånvaro framgår dock enbart att en utredning om elevens behov av särskilt stöd har genomförts. Rektorn uppger vidare i intervjun att eleven som går i årskurs 8 har gått på skolan sedan augusti 2024 och en frånvaroutredning kommer enligt rektorn att genomföras. Rektorn uppger även att det inte har genomförts en frånvaroutredning gällande eleven som går i årskurs 9 och eleven har inte särskilt stöd. Eleven har enligt rektorn haft upprepad frånvaro under höstterminen 2024 och är anmäld i kommunens system för elever med hög frånvaro.

Vidare framgår av intervju med representanter för elevhälsan att elevhälsan inte är delaktiga vid utredningar av elevers frånvaro på den anpassade grundskolan. Det är enligt representanter för elevhälsan lärare och rektorn som genomför sådana utredningar. Representanterna för elevhälsan vet inte om frånvaroutredningar har genomförts gällande de elever som har upprepad eller längre frånvaro på den anpassade grundskolan.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro,

se till att frånvaron skyndsamt utreds, om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens verksamhet vid Fruängens skola, anpassad grundskola inte lever upp till författningarnas krav vad gäller skolans arbete med att utreda orsakerna till elevers frånvaro. Det framgår att rektorn inte startat frånvaroutredningar för elever med upprepade eller längre frånvaro. Av utredningen framgår att det finns tre elever som har upprepade eller längre frånvaro och det har inte genomförts frånvaroutredningar gällande dessa elever. Det framgår vidare att elevhälsan inte är delaktiga vid frånvaroutredningar.

Skolinspektionen framhåller att orsakerna till en elevs frånvaro bör utredas skyndsamt. Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Utredningen ska ske i samråd med den berörda eleven och elevens vårdnadshavare. Det är även viktigt att tillvarata den kompetens och kunskap som elevhälsan kan bidra med i utredningen. Utredning om en elevs frånvaro ska därför genomföras i samråd med elevhälsan.

Att rektorn på Fruängens skola, anpassad grundskola inte har startat och genomfört utredning av frånvaro för samtliga elever med upprepade eller längre frånvaro är en brist. Det är även en brist att elevhälsan inte är delaktig vid utredning av frånvaro.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att lärare och rektor tar del av elevers svar i Stockholm kommuns enkät gällande trygghet och studiero. Av intervju med lärare och rektor framgår att resultaten utifrån enkäten analyseras och att insatser genomförs utifrån analysen. Det görs enligt lärarna och rektorn inget ytterligare systematiskt arbete för att ta reda på hur eleverna på den anpassade grundskolan upplever tryggheten på skolan. Det framgår vidare att lärarna pratar med eleverna om trygghetsfrågor på exempelvis klassråd. Lärarna arbetar även med förebyggande trygghetsarbete inom ramen för undervisningen.

Vidare framgår att skolans plan mot kränkande behandling inte är uppdaterad. Skolinspektionen har tagit del av och granskat skolans tidigare plan mot kränkande behandling vilken gällde för perioden 2023-04-02 – 2024-03-31. Av intervju med rektorn framgår att planen kommer att revideras och att en ny plan mot kränkande behandling planeras att vara färdigställd vid årsskiftet 2024/2025.

Skolans tidigare plan mot kränkande behandling innehåller en kartläggning för att identifiera risker för kränkande behandling i verksamheten. Det framgår att det genomförts en trygghetsenkät på låg- och mellanstadiet. Det finns inget resultat från en trygghetsenkät gällande elever som går på den anpassade grundskolan. Av planen framgår inte heller specifikt planerade åtgärder och uppföljning av åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling vad gäller den anpassade grundskolan.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens verksamhet vid Fruängens skola, anpassad grundskola inte lever upp till författningarnas krav vad gäller planen mot kränkande behandling. Av Skolinspektionens utredning framgår att skolan inte har en plan mot kränkande behandling för 2024/2025. Visserligen framgår att rektor och lärare till viss del arbetar förebyggande för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling. Däremot har inte Fruängens skola, anpassad grundskola en plan mot kränkande behandling, vilket är en brist.

Anmälan kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att kränkningar sker mellan elever på den anpassade grundskolan. Lärarna uppger att det har skett kränkningar på skolan under det senaste året. Flera lärare uppger att elever kränker varandra verbalt och att lärarna då stoppar eleven och pratar om ordets innebörd. Det framgår även att det sker fysiska kränkningar. En lärare berättar om ett exempel där en elev bet

en annan elev. Eleven som blev biten kände sig enligt läraren inte kränkt och det gjordes ingen kränkingsanmälan. Läraren pratade med inblandade elevers vårdnadshavare.

Det framgår vidare av intervju med lärare att elever som utför en kränkning eller blir utsatt för en kränkning inte alltid förstår det och då är det lärarens uppgift att tolka situationen. Flera lärare uppger i intervju att det är svårt att veta vilka händelser som ska anmälas till rektorn. En lärare uppger i intervju att lärarna anmäler slag eller dödshot. En lärare uppger att de brukar tala med vårdnadshavarna och att situationer då kan lösas med hjälp av vårdnadshavare.

Vidare framgår av intervjun med lärare att det är hög omsättning av vikarierande elevassistenter på skolan och lärarna tror inte att elevassistenter anmäler kränkande behandling. Även representanter för elevhälsan uppger i intervju att de inte tror att samtliga kränkningar som personal ser anmäls till rektorn. Av intervju mer rektorn framgår att eleverna i den anpassade grundskolan inte alltid uppfattar vad som är en kränkning och att personalen därför får "känna åt eleven". Rektorn uppger vidare att hon inte tror att alla kränkningar som personalen ser anmäls på den anpassade grundskolan.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Stockholm kommuns verksamhet vid Fruängens skola, anpassad grundskola har brister i arbetet mot kränkande behandling. Av utredningen framgår att skolans personal inte alltid anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling.

Skolinspektionen framhåller att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser som skolpersonal får kännedom om där en elev upplever sig blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är eller huruvida incidenten verkligen utgör kränkande behandling innan den anmäls till rektorn respektive

huvudmannen. När uppgifter om kränkande behandling inte anmäls systematiskt medför det att huvudmannen inte kan agera för att säkerställa att en utredning skyndsamt startas i alla fall då kränkningar skett. Huvudmannen har då inte heller någon möjlighet att inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete vidta förebyggande åtgärder för att förhindra kränkningar på skolan framöver. Att personal på Fruängens skola, anpassad grundskola inte anmäler kränkande behandling är därmed en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stockholm kommuns verksamhet vid Fruängens skola, anpassad grundskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning av frånvaro, förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling och anmälan kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Stockholms kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Forum för samråd med elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att det genomförs klassråd en gång i veckan. Det framgår vidare att det ska genomföras elevråd med rektorn en gång i månade. Av intervju med lärare framgår att det under vårterminen 2024 genomförts ett elevråd.

Rättslig reglering

Det ska vid varje skolenhet finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Inom ramen för ett eller flera sådana forum ska eleverna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations- och samrådsskyldigheten fullgörs. (4 kap. 13 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Fruängens skola, anpassad grundskola brutit mot bestämmelserna när det gäller samråd med elever. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att det finns ordningsregler på skolan. Av intervju med lärare framgår att ordningsreglerna har utarbetats tillsammans med eleverna. Av intervjun med rektorn framgår att lärarna tar upp ordningsreglerna på klassråd. Det i syfte att ta reda på vad eleverna tycker om reglerna för att de ska kunna revideras efter sommaren.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Sara Angeria.
Utredaren Clara Sjösten har varit föredragande i ärendet.